

Ser català avui a Catalunya; i com ser-ne a la futura república?

written by Pep Puig i Boix | 26 de juliol de 2016

Podríem començar per preguntar-nos què significa ser català avui a Catalunya, una terra a la riba nord-occidental de la mar Mediterrània, que manté una llengua i una cultura que s'ha bastit al llarg de més de 1000 anys.

Per descomptat que ser català no fa referència ni al color de la pell, ni fa referència a les formes tradicionals de ser educat. Tampoc fa referència a practicar aquell estil de vida que s'ha etiquetat com el de "l'hereu escampa" i que tan s'ha practicat, sobretot a la segona meitat del segle XX.

Ser català avui a Catalunya simplement fa referència a **ser guardià del tresor comú de la terra** que acull la cultura catalana.

Per a moltes cultures indígenes del món, hi ha una única paraula per denominar 'el nostre lloc en la terra' i 'el nostre llenguatge'. Això significa que la terra ha ensenyat el llenguatge als humans que l'habitaven. La forma com moltes cultures han sobreviscut és a través de parlar el llenguatge que la terra els ha ofert com a ensenyament.

També moltes cultures indígenes empren la mateixa arrel per denominar la terra i el cos humà. Això significa que el nostre cos no és res més que bocins de terra que incorporarem a través de les coses que la terra ens ofereix i nosaltres mengem en alimentar-nos.

Nosaltres som part de la terra, del lloc que habitem. No reconèixer això i no celebrar-ho vol dir estar desposseït de llenguatge i desposseït de la terra. Vol dir ser una persona

des-plaçada.

Estar arrelat a la terra, conèixer i parlar el llenguatge que la terra ens ha ofert – el català -, ser guardians dels llocs on vivim i tenir-ne cura, tot això vol dir ser català en ple segle XXI.

Però, com ser català avui, en ple segle XXI, a la riba de la Mediterrània?

Avui per ser català a la riba de la mar Mediterrània, on la Terra ens ha ofert la llengua catalana, es fa necessari recuperar les arrels que els humans tenim amb la terra, es fa necessari defensar activament el llenguatge que la terra ens ha ensenyat, es fa necessari esdevenir guardians dels llocs on habitem. En una paraula, es fa necessari tenir cura dels indrets on vivim.

Avui, per ser català a la riba del mar Mediterrani cal defensar la terra de les agressions que pateix, cal desenvolupar sistemes de subsistència que respectin la vitalitat i la salut dels sistemes naturals, i cal fer-ho emprant la llengua que la terra ens ha ofert.

No reconèixer tot això i no celebrar-ho, vol dir estar desposseït de la llengua catalana i desposseït de la terra. Vol dir, ser una persona des-plaçada dins de les terres de parla catalana.

Venim del segle XX, durant el qual s'ha estès molt la visió del món que ha configurat les societats de manera que les persones s'anessin desarrelant del lloc on es feia vida. Aquest desarrelament s'ha traduït en comportaments poc responsables, social i ecològicament parlant, tant per part de les persones, com per part de les entitats (empreses, institucions públiques) que s'han anat configurant a llarg del segle passat, i que avui es posa de manifest en la forma de les diverses problemàtiques ecològiques i socials que, tant a nivell local com a nivell global, estem patint.

La causa profunda de la present situació de crisi ecològica, econòmica, social i cultural arreu del món, no és altra que la grandària assolida tan pels estats-nació com per les institucions que li donen suport.

L'estat-nació modern, heretat del segle passat, amb les seves ànsies de domini sobre els humans i sobre la natura, s'ha anat configurant sobre l'opressió de les cultures locals i sobre l'espoli de la natura. En el marc de la globalització, els estats-nació que es varen configurar al llarg del segle XX, han servit per assegurar el **domini dels poders transnacionals** (sobretot industrials, econòmics i financers) sobre la població i sobre els béns comuns del planeta.

Les persones que vivim en aquest racó de la Mediterrània necessitem una forma d'estat que sigui força diferent dels estats-nació avui encara vigents. Un **estat en pau amb la natura i en pau amb les cultures**. En pau amb la natura que hem heretat, fruit de la cooperació entre societats humanes i sistemes naturals. En pau amb les cultures que les persones han anat creat en el passat i, que avui hem de continuar creant i recreant en la vida quotidiana, tot estant fermament arrelats a la terra que ens acull i a la llengua que la terra ens ha ensenyat.

La proposta de text constitucional que Constituïm va lliurar a la Presidenta del Parlament de Catalunya pot ser una molt bona eina per debatre com s'ha d'organitzar l'estat català (la república) i quines relacions s'hi han d'establir per viure en pau amb la natura i amb les cultures.